

Posudek oponenta disertační práce Mgr. Kristýny Smolové

“SOCIOKULTURNÍ PROBLÉMY SUBURBIÍ”

předkládané v roce 2018 na Ústavu etnologie FF UK
(Obecná teorie a dějiny umění a kultury – Kulturologie)

I. Stručná charakteristika práce

Práce Mgr. Kristýny Smolové má 123 s. textu a 45 s. příloh. Je věnována aktuální současné tématice sociokulturních problémů suburbii v úzké souvislosti s fenoménem zelených vdov. V první části (kap. 1 a 2) sumarizuje a představuje dosavadní teoretické poznatky o problematice zelených vdov a obecných sociokulturních aspektech suburbii a suburbanizace. Druhá část (kap. 4-6) obsahuje vlastní autorčin kvalitativní výzkum a analýzu jeho výsledků.

II. Stručné celkové zhodnocení práce

Práce je logicky strukturovaná, adekvátně teoreticky a metodologicky zarámovaná. Vlastní jádro tvoří kvalitativní výzkum zaměřený na detekci konkrétních sociokulturních aspektů problematiky zelených vdov v suburbii Prahy (a Brna). Z formálního i odborného hlediska obsahuje potřebné náležitosti a drží se zásad tvorby absolventských prací. Nedopouští se znatelnějších „přešlapů“, přesto lze z pohledu oponenta dílčím způsobem vytknout absenci jasně formulovaných výzkumných hypotéz, vyšší míru popisnosti, nižší důraz na syntézu a případně i některé formální nedokolanosti (viz níže). Až na tyto dílčí výhrady lze nicméně práci hodnotit jako kvalitní originální elaborát.

III. Podrobné zhodnocení práce a jejích jednotlivých aspektů

1. *Struktura argumentace*

Široce formulovaný název studie je v autorčině výzkumu praktičtěji zúžen a zaměřen, konkrétně na detekci sociokulturních aspektů (ne)existence zelených vdov. Z tohoto důvodu by si práce pravděpodobně zasloužovala specifičtější název, jenž by tento fakt více akceptoval. Logickou páteř studie tvoří souslednost teorie a vlastního výzkumu, která odpovídá jejím cílům. Ty jsou vymezeny v úvodu a následně i v metodice, jejich reflexi je věnovaný závěr. Vzhledem k výzkumnému charakteru bych považoval za vhodné v souvislosti s cíli formulovat i výzkumné hypotézy. Na základě výsledků práce se cíle tak, jak jsou formulovány, podařilo naplnit.

2. *Formální úroveň práce*

Práce se psána čtivě a jasně, jazyková i formulační úroveň si zaslouhuje pozitivní hodnocení. Přesné dodržování formálního úzu určeného pro díla z oboru etnografie a kulturologie nemohu zcela posoudit. Přesto přidávám několik drobných poznámek k pečlivější formální stránce:

- mezi nadpisem a podnadpisem by měl figurovat text (s. 32);
- úprava mezer (mj. 70% vs. 70 %), pomlček, absence teček, zejm. v poznámkách pod čarou;
- nejednotnost formátu některých tabulek (s. 55), nižší informační hodnota ba nadbytečnost některých grafů (s. 22, 63, 98, 99, 102);
- zdroje by měly být uvedeny pod tabulkami a grafy (např. s. 22 a dále);
- vhodná by byla i přehledná mapa vymezující suburba a lokality výzkumu v okolí Prahy (kap. 5);

- seznamy tabulek, grafů a příloh postrádají stránky.

3. *Práce s prameny či s materiálem*

Zatímco první část práce (teoretická) je postavena zejména na práci s literaturou, její reflexi a citaci, druhá část (výzkumná) pracuje s primárními zdroji, které vzešly z vlastního kvalitativně zaměřeného šetření - anket a dotazníků. V obou případech autorka dodržuje zásady vědecké práce. Teoretické kapitoly 2 a 3 lze z tohoto pohledu považovat za kvalitní odbornou diskusi a představení dosavadních poznatků sledované problematiky. Patrná je zde inspirace zejména výzkumy pražských sociálních geografů při KSGRR PŘF UK (Ouředníček a kol.). Rozsah použité odborné cizojazyčné literatury, která by reflektovala aktuální trendy a sociokulturní aspekty sledované problematiky za západ od našich hranic, mohl být v disertační práci nicméně větší, už z důvodu inspirace pro potenciální predikce trendů vývoje u nás (předpoklad fázového zpoždění ČR za Západem). Z metodického hlediska je práce kvalitativně zaměřená a soustředěná na suburbia Prahy, čímž plní cíl na daném příkladě, resp. vzorku verifikovat, rozšířit a zejména konkretizovat obecné poznatky. Větší důraz mohl být kladen na teoretickou reflexi a interpretaci učiněných zjištění.

4. *Vlastní přínos*

Hlavním přínosem práce je sumarizace dosavadních poznatků o zelených vdovách a sociokulturních aspektech života v suburbiiích a jejich následná verifikace, resp. relativizace prostřednictvím učiněné kvalitativně zaměřené výzkumné sondy. Jako důležité zjištění lze vnímat rovněž autorčin závěr, že fenomén zelených vdov je v českém prostředí na ústupu, ba postupně překonán. Ačkoliv učiněná zjištění lze považovat sama o sobě za hodnotná, jejich přidaná hodnota mohla být povýšena propracovanější syntézou a hlubší závěrečnou teoretickou reflexí. Přes zejména popisný charakter studie můžeme konstatovat, že představuje originální a autentický pohled na sledovanou problematiku.

IV. **Dotazy k obhajobě**

- Pokud fenomén zelených vdov autorka považuje u nás za víceméně překonán, jak jejich situace aktuálně vypadá v suburbiiích velkých měst ve státech na západ od našich hranic s pokročilejší postindustriální společností (Německo, Rakousko, Švýcarsko, příp. jiné)?
- Odhlédneme-li od přínosu v rovině teoretického poznání, napadá autorku, zda a případně jak by bylo možné uplatnit výsledky studie i v praxi (regionální rozvoj, vzdělávání apod.)?

V. **Závěr**

Předložená disertační práce splňuje požadavky kladené na disertační práci, a proto ji doporučuji k obhajobě a v předběžně ji klasifikuji jako *prospěla*.

V Českých Budějovicích 15. 8. 2018

(podpis)

PhDr. et RNDr. Aleš Nováček, Ph.D.